

Digisilta yhdistää koulutuksen ja paikallislehtien kehittämisen

[Sillanpää, Pertti](#)

12.9.2013 :: [Luovat alat](#)

Paikallislehdet kaipaavat kehittämistä digitalisoituvan mediakentän murroksessa. Erityisesti tilattavien paikallislehtien tilanne on heikentymässä. Digisilta-hankkeessa rakennetaan siltaa paperisesta lehdestä sähköiseen.

[Digisilta](http://www.oamk.fi/hankkeet/digisilta/) (<http://www.oamk.fi/hankkeet/digisilta/>) on hyvä esimerkki hankkeesta, joka liittää yhteen opetuksen ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan. Se toimii myös kahdensuuntaisena siltana Oulun seudun ammattikorkeakoulun (Oamk) ja työelämän välillä. Oamkin viestinnän osaston vetämässä kaksivuotisessa hankkeessa tuetaan paikallislehtien digitalisoitumista, etsitään uusia mahdollisuuksia nettijulkaisemiseen sekä kehitetään yhteisöllisiä sisällöntuotannon malleja yhdessä lehtien ja niiden sidosryhmien kanssa. Digisilta on jatkoa [Lokkaali-hankkeelle](#) (<http://www.oamk.fi/hankkeet/lokkaali/>), joka oli vastaava kaksivuotinen EU-rahoitteinen Pohjois-Pohjanmaan paikallislehtien henkilöstön koulutushanke vuosina 2009-2011.

Opetuksen ja hanketoiminnan yhteen liittäminen on perinteisesti ollut suuri haaste. Ongelmiksi on koettu muun muassa rahoittajan asettamat ehdot, hankkeiden sisällöt ja tavoitteet, hankehenkilöstön etäisyys opetuksesta, hanke- ja opetusbyrokratian kohtaamattomuus sekä opettajien asenteet.

Digisillassa ongelmia on pystytty välttämään monellakin tavalla. Se on työelämän tarpeista syntynyt kehittämishanke, joka palvelee samalla opetuksen kehittämistä. Sen avulla voidaan lisätä opetuksen ja alan yritysten yhteistoimintaa. Hankkeessa kehitetään toinen toisia. Digisillassa ongelmat pyrittiin ratkaisemaan jo suunnitteluvaiheessa. Se oli helppoa, kun taustalla oli Lokkaali-hanke, jonka tavoitteet ja kohderyhmä olivat samankaltaiset.

Aito työelämän kehittämishanke voi palvella suoraan myös opetusta. Tällä hetkellä media-alan haasteet ovat myös koulutuksen kehittämishaasteita, jolloin tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä opetus voidaan liittää luontevasti yhteen. Opetuksessa pyrimme etukenossa seuraamaan, mihin maailma on menossa. Oppilaitoksessa voimme kokeilla uusia ideoita ilman taloudellista riskiä ja tarjota sitä oppia juuri paikallislehdille. Digisillan kaltaisissa hankkeissa on käytössä erityiset täsmäresurssit kehittämiseen, ja siksi tällaiset hankkeet ovat äärimmäisen tärkeitä.

Paperilta verkkoon

Paikallislehdet kaipaavat kehittämistä mediakentän muutoksissa, mutta niillä ei ole aikaa eikä rahaa ottaa omaehtoisesti haltuun digitaalista julkaisemista tai lähettää väkeään koulutuksiin Etelä-Suomeen. Kehittämismahdollisuudet ja asenteet eivät myöskään ole parhaat mahdolliset, koska ala on voinut elää pitkään suojassa isommilta muutoksilta.

Nousevat jakelu- ja painokustannukset tulevat väistämättä heikentämään paperilehtien asemaa ja vaarantamaan niiden olemassaolon. Internet ja sähköiset lukulaitteet, siis sähköinen jakelu, on paitsi uhka myös suuri mahdollisuus paikallislehdille parantaa lukijoiden palveluja ja taloudellista tulosta. Paikallislehtien ongelmana on murroskausi, jolloin paperilehden kannattavuus hiipuu, mutta digilehden ansainta kasvaa hitaasti. Paikallislehden muuttuminen paikallisportaaliksi kestää

vuosia ja tämä ”kuolemanlaakso” voi koitua monen paikallislehden kohtaloksi. [\[1\]](#) (#cite-text-0-0)

Digisilta-hanke auttaa tilattavia paikallislehtiä tarjoamaan digitaalisen vaihtoehdon printtilehdelle. Tarkoituksena ei ole vain siirtää paperilehden aineistoa nettiin, vaan myös tutkia nettijulkaisemisen uusia mahdollisuuksia. Pyrkimyksenä on lisätä lehden sidosryhmien, kuten mainostajien, bloggaajien, aktiivisten lukijoiden sekä erilaisten paikallisten sisällöntuottajien, kuten koulujen ja järjestöjen, yhteistyötä lehden kanssa.

Tavoitteena on saada digitaalisen jakelun avulla lehdelle uusia lukijoita esimerkiksi alueen mökkiläisistä, matkailijoista ja paikkakunnalta muuttaneista opiskelijoista. Hankkeessa kerätään kokemuksia julkaisujärjestelmän käytöstä toimittajan näkökulmasta, mutta myös lukijakokemuksia sähköisen lehden luettavuudesta.

Vuodenvaihteessa 2013 alkaneella hankkeella on useita yhteyksiä opetukseen. [Median verkko-yhteisöt](#) (http://www.oamk.fi/koulutus_ja_hakeminen/opiskelu_oamkissa/opinto-opas/koulutusohjelmat/?sivu=oj_kuvaus&koodi1=M7146VS&kieli=FI&opas=2013-2014&lk=s2013&vuosi=13S14K) -opintojaksolla selvitettiin opiskelijavoimin paikallislehtien nettistrategioita ja sosiaalisen median käyttöä sekä kokeiltiin yhteisöllistä tiedontuotantoa. Tavoitteena oli sekä tuottaa taustatietoa Digisilta-hankkeelle, että löytää kehittämis ehdotuksia lehdille. Samaa työtä tehdään myös yhdessä opinnäytetyössä.

Sähköisen julkaisemisen ja [monimediajournalismin](#) (http://www.oamk.fi/koulutus_ja_hakeminen/opiskelu_oamkissa/opinto-opas/opintojaksohaku/index.php?sivu=oj_kuvaus&koodi1=M7145VS&kieli=FI&opas=2013-2014) opintojaksoilla opiskelijat työstivät kaksi julkaisua lukulaitteille. Hankittiin tietoa ja osaamista, jota juuri paikallislehdissä tarvitaan. Samalla kehitettiin yhteistyötä visuaalisen suunnittelun ja journalismin opetuksen ja opiskelijoiden välillä. Jatkossa mukaan liitetään myös muita opintojaksoja. Digisilta-hankkeeseen sisältyviä pilotointeja voidaan luontevasti yhdistää opetukseen ja oppimiseen. Pilotoinneissa tutkitaan syksyn 2013 ja kevään 2014 aikana toimituksen työskentelyä, lukijoiden kokemuksia sekä erilaisia teknisiä ratkaisuja ja käytettävyyttä.

KUVA 1. Digitaalisen julkaisemisen opintojaksolla tutkittiin tablet-julkaisemista

Pakon sijalle kehittämisintoa

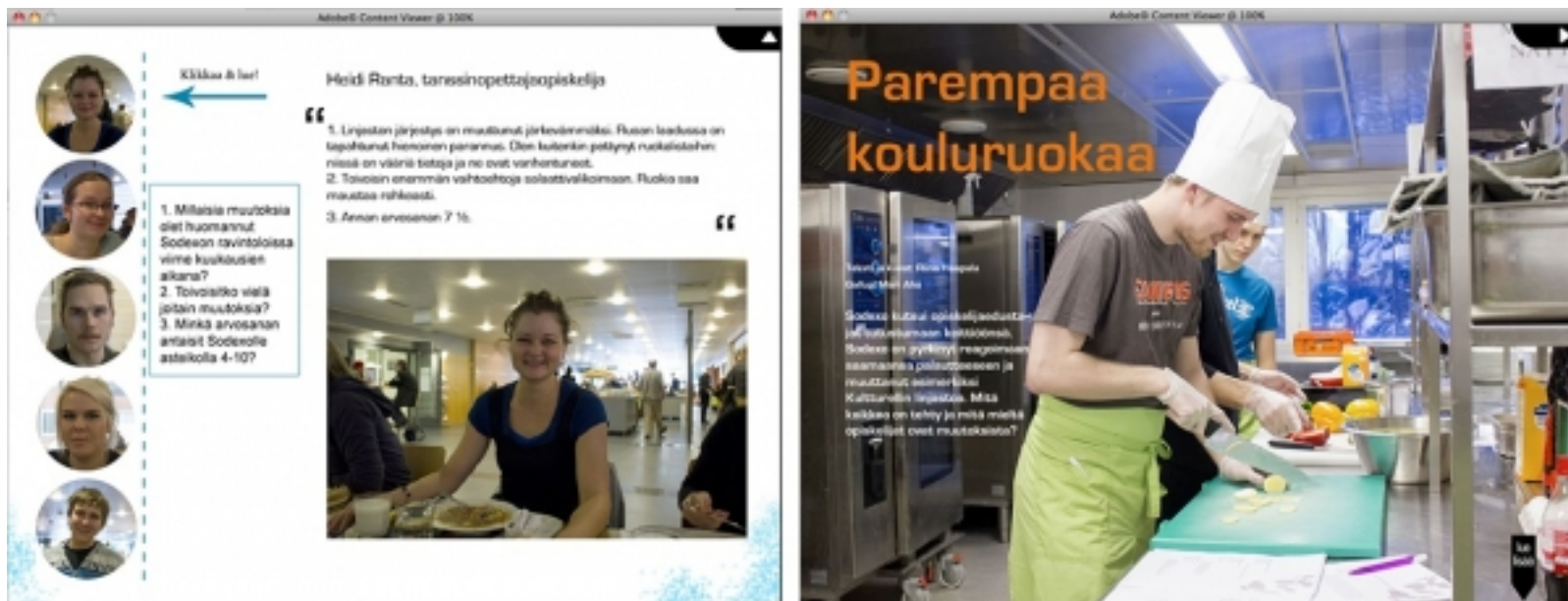
Opiskelijoiden tekemän taustaselvityksen perusteella moni pohjoissuomalainen paikallislehti on netissä, koska on pakko. Pakko tulee siitä, kun muutkin ovat siellä, ja nettinäkyvyys on sen mukaista. Kaikki eivät ole edes kokeneet tarkoituksenmukaiseksi olla Facebookissa, vaikka

kolmannes suomalaisista käyttää sitä aktiivisesti. Kyselyyn vastasi kymmenen paikallislehteä ja kaksi kaupunkilehteä Pohjois-Pohjanmaalta, Kainuusta ja Lapista.

Parhaimmassa tapauksessa verkkolehti voi olla printistä riippumaton ja omaa elämää elävä media. Tyypillisesti nettisivujen koetaan tukevan printtiä ja palvelevan etälukijoita. Sähköistä näkyvyyttä haluttaisiin enemmänkin, mutta digitaaliseen julkaisemiseen ole ole resursseja. Eikä netti tuo toistaiseksi rahaa edes isoille kustantajille. Digilehdille kaivataan enemmän tilaajia ja mainostajia. Paikallislehtien päätoimittajat ovat kiinnostuneita digitaalisen jakelun kehittämisestä ja sosiaalisesta mediasta, mutta kehittämisresursseja ei ole. Paikallislehtiä, kuten koko alaa, arveluttaa, milloin nettiin sijoitetut panostukset saadaan takaisin. [\[2\] \(#cite-text-0-1\)](#)

Digisilta-hankkeessa ollaan siis rakentamassa siltaa paperisesta paikallislehdestä sähköiseen. Lokkaali opetti ainakin sen, että paljon on työtä, jotta kuolemanlaaksosta päästään hallitusti yli. Sellaistakin asennetta kun löytyy, että muutokseen sopeudutaan vasta kun on pakko – jos silloinkaan. Parempi olisi kuitenkin tehdä muutoksia hallitusti, ei pakosta vaan kehittämisen halusta ja kiinnostuksesta tulevaisuutta kohtaan. Paikallislehtien resurssit ovat hyvin rajalliset ja juuri siksi Digisilta on olemassa.

Hankkeen aikana onkin tarkoitus, että opiskelijat tekevät hankkeen lehdille yhden olemassa olevan numeron perusteella kokonaan uudennäköisen verkkolehden. Ei siis pdf-pohjaista, vaan hajottavat koko lehden osasiin ja tekevät siitä täysin uudennäköisen ja uudella tavalla käytettävän julkaisun.

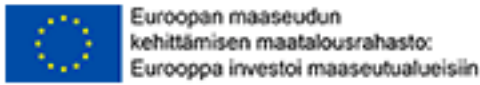
KUVA 2. Monimediajournalismin opintojaksolla toteutettiin tablet-lehti

Tutkitaan ja kehitetään yhdessä

Juuri nyt eletään aikaa, jolloin muutos vaatii venymistä, kärsivällisyyttä ja uhrauksiakin, mutta ennen kaikkea lujaa uskoa huomiseen ja sen mahdollisuuksiin. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on kouluttaa työntekijöitä, jotka pärjäävät työssään, mutta pystyvät myös tuomaan uutta työyhteisönsä ja kehittämään sitä.

Hankkeen kumppanina työskentely tarjoaa paitsi autenttisen työelämäyhteyden myös erinomaiset mahdollisuudet aitoon tutkivaan ja kehittävään yhteistoiminnalliseen oppimiseen [\[3\] \(#cite-text-0-2\)](#). Viestinnän koulutusohjelmassa on pedagogiikkaa kehitetty tietoisesti jo vuosia. Työelämälähtöisyyttä on lisätty muun muassa opetuksen monialaisella integroinnilla, joka on synnyttänyt uudenlaista oppimista ja yhteistyötä opettajien välille sekä vähentänyt opiskelun kuormittavuutta. [\[4\] \(#cite-text-0-3\)](#) Digisilta on jo nyt syventänyt integrointia eri suuntautumisvaihtoehtojen kesken. Sen kaltaisissa hankkeissa voidaan luontevasti ylittää myös

koulutusohjelmien rajat. Se on selvää, että opiskelijat hyötyvät, mutta myös opettajien työelämäntuntemus päivittyy ja innostuksen myötä halu oppia uutta kasvaa.

Lähteet

1. [Henriksson, A. 2011. Paikallisportaali pelastaa paikallislehdet. Teoksessa U. Alakangas & P. Sillanpää \(toim.\) LoCaali 2.0; ajatuksia paikallislehtien tulevaisuudesta. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, 18-24.](#)
http://www.oamk.fi/hankkeet/lokkaali/docs/locaali_kirja.pdf
2. [Viestintäalasta voittaja. Viestintäalan toimialastrategia. 2009. Viestinnän Keskusliitto. Hakupäivä 22.8.2013.](#)
<http://www.vkl.fi/files/588...>
3. [Oamk 2013. Tutkiva, kehittävä ja yhteistoiminnallinen oppiminen. Hakupäivä 7.6.2013.](#)
http://www.oamk.fi/tietoa_oamkista/yksikot/sote/tki-pankki/?sivu=oppiminen
4. [Sillanpää, P. 2011. Integrointi journalismin opinnoissa syyslukukaudella 2010. Oulun seudun ammattikorkeakoulu, viestinnän osasto. Hankeraportti 28.4.2011.](#)
<http://www.oamk.fi/~pesillan/integrointi.pdf>